

POSTANOWIENIE

Dnia 9 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki

w sprawie z powództwa SSN X. Y., po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu w dniu 9 czerwca 2026 roku, wniosku pełnomocnika pozwanego o wyłączenie SSN X1. Y1. od rozpoznania sprawy prowadzonej pod sygn. akt I ZPU 6/25

na podstawie art. 49 § 1 k.p.c.

postanowił:

oddalić wniosek o wyłączenie SSN X1. Y1. od rozpoznania sprawy prowadzonej pod sygn. akt I ZPU 6/25

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 17 lutego 2026 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego) pełnomocnik pozwanego, na podstawie art. 49 § 1 k.p.c., wniosła o wyłączenie SSN X1. Y1. od rozpoznania sprawy prowadzonej pod sygn. akt I ZPU 6/25.

W uzasadnieniu wniosku pełnomocnik pozwanego podniosła, że SSN X1. Y1. jest powodem w analogicznej sprawie o wynagrodzenie, toczącej się przed Sądem Najwyższym w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej pod sygn. akt I ZPU 3/24, wobec czego zachodzi uzasadniona wątpliwość co do jego bezstronności w niniejszej sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek pełnomocnika pozwanego o wyłączenie SSN X1. Y1. od rozpoznania sprawy prowadzonej pod sygn. akt I ZPU 6/25 nie zasługiwał na uwzględnienie.

Zgodnie z dyspozycją art. 49 § 1 k.p.c. niezależnie od przyczyn wymienionych w art. 48 k.p.c., sąd wyłącza sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie. Z art. 50 § 1 k.p.c. wynika zaś konieczność uprawdopodobnienia przyczyny wyłączenia. Przepis art. 49 § 1 k.p.c. określa dwie przesłanki, które umożliwiają uwzględnienie wniosku o wyłączenie sędziego. Po pierwsze, może to nastąpić, gdy w okolicznościach konkretnej sprawy występuje obiektywna, a więc weryfikowalna, wątpliwość co do jego bezstronności. Po drugie, gdy wątpliwość ta ma charakter uzasadniony. Bezstronność jest synonimem obiektywizmu, braku uprzedzeń i neutralności wobec stron, a także niekierowania się przy rozstrzyganiu sprawy względami, które miałyby charakter inny niż merytoryczny. Należy przy tym podkreślić, że nie jest wystarczające subiektywne przekonanie wnioskodawcy o braku bezstronności sędziego. Z uwagi na przyjętą przez ustawodawcę konstrukcję tej instytucji, niezbędne jest oparcie się na obiektywnych, racjonalnych i dających się zweryfikować okolicznościach konkretnej sprawy przemawiających za wyłączeniem sędziego od jej rozpoznania. To na wnioskodawcy ciąży obowiązek wykazania wystąpienia w konkretnej sprawie tych przesłanek (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2023 r., sygn. akt II NSNc 133/23, LEX nr 3573542).

W niniejszej sprawie wątpliwość co do bezstronności sędzi wnioskująca wywodzi z okoliczności, że we wniesionym pozwie w sprawie o sygn. akt I ZPU 3/24 SSN X1. Y1. wystąpiła z roszczeniami opartymi na analogicznej podstawie faktycznej i prawnej, na jakiej zostało oparte powództwo w sprawie o sygn. akt I ZPU 6/25, o zasadności którego ma orzekać.

Okoliczność, że sędzia pozostaje stroną w innym postępowaniu dotyczącym roszczenia o waloryzację wynagrodzenia, nie stanowi jednak sama przez się przesłanki z art. 49 § 1 k.p.c. Sprawa o sygn. akt I ZPU 6/25, którą ma

rozpoznawać SSN X1. Y1., dotyczy stosunku prawnego, w którym stroną jest inny podmiot niż sędzia wyznaczona do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, a jej wynik nie wywoła żadnych skutków prawnych wobec SSN X1. Y1. Orzeczenie to nie będzie wiążące w postępowaniu w sprawie o sygn. akt I ZPU 3/24 – nie będzie miało charakteru prejudycjalnego. Nie zachodzi zatem sytuacja, w której wynik niniejszej sprawy mógłby w sposób bezpośredni oddziaływać na sytuację majątkową SSN X1. Y1. Istnienie osobistych roszczeń majątkowych SSN X1. Y1., względnie ich brak, nie może rzutować na liczbę ani rodzaj spraw jej przydzielonych, chyba że sprzeciwiają się temu regulacje procesowe, co akurat w sprawie nie zachodzi.

Ponadto sama zbieżność zagadnienia prawnego będącego podstawą roszczeń w sprawach o sygn. akt I ZPU 3/24 i I ZPU 6/25 nie jest wystarczająca do przyjęcia uzasadnionej wątpliwości co do bezstronności sędziego. Bezstronność sędziego oznacza brak uprzedzenia wobec stron, a nie brak ukształtowanego stanowiska co do wykładni prawa. Sędzia, co oczywiste, ma prawo do własnych poglądów prawnych, a zarazem spoczywa na nim obowiązek samodzielnego interpretowania mających zastosowanie przepisów. Nie może być on więc wyłączany tylko dlatego, że jego linia orzecznicza może okazać się niekorzystna dla jednej ze stron. Gdyby przyjąć przeciwną koncepcję, prowadziłoby to niechybnie do nieakceptowalnej możliwości podejmowania przez stronę czynności zmierzających do wyznaczenia do rozpoznania sprawy sędziego, którego stanowisko prawne stronie odpowiada, a więc swoistego „doboru sędziego pod wynik sprawy”.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[M. T.]

[a.ł.]

Tomasz Demendecki

